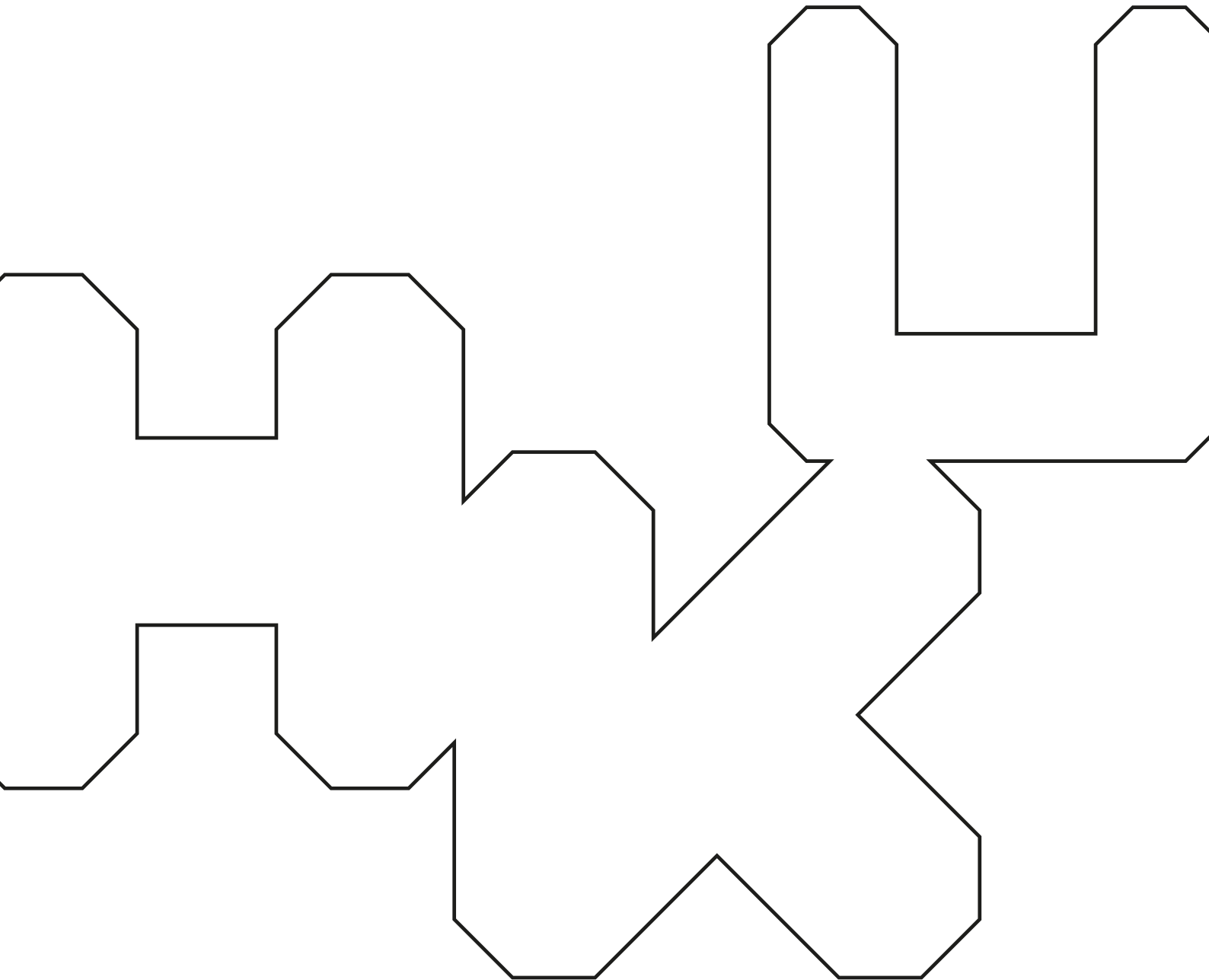

Ontwikkelgesprek Master of Music

Hoofdpijnen en conclusie

17 maart 2026

Deelnemers

Vanuit het visitatiepanel namen deel:

- Voorzitter van het visitatiepanel
- Een van de extern deskundigen van het visitatiepanel

Vanuit HKU namen deel aan het gesprek:

- Directeur HKU Muziek en Technologie (M&T)
- Directeur HKU Utrechts Conservatorium (UC)
- Voorzitter examencommissiekamer Muziek en Technologie
- Voorzitter examencommissiekamer Utrechts Conservatorium
- Lid examencommissiekamer Utrechts Conservatorium
- Beleidsadviseur kwaliteit onderwijs (verslaglegging)

Inleiding

Op 26 juni 2025 is de masteropleiding gevisiteerd door een onafhankelijk panel van extern deskundigen in het kader van de verlenging van accreditatie door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie NVAO. De visitatie door het panel had als doel de kwaliteit van de opleiding te beoordelen aan de hand van de 6 kwaliteitsstandaarden en daarover advies te geven aan de NVAO. Op basis daarvan wordt de opleiding beoordeeld en geaccrediteerd door de NVAO (de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie). Dit vindt elke zes jaar opnieuw plaats.

Als afsluiting van het traject tot behoud van accreditatie vindt een ontwikkelgesprek plaats. In een ontwikkelgesprek komen mogelijke verbeteringen vanuit een ontwikkelperspectief aan de orde. Het gesprek is geen onderdeel van de beoordeling van de opleiding, maar biedt de opleiding de gelegenheid om te sparren over ontwikkelgerichte en toekomstgerichte onderwerpen.

Ontwikkelgesprek

Op 17 maart 2026 heeft de opleiding met de voorzitter en een lid van het visitatiepanel een ontwikkelgesprek gevoerd, als afsluiting van het accreditatietraject. In het ontwikkelgesprek wilde de opleiding met de panelleden reflecteren op de manier waarop de masteropleiding individuele leertrajecten faciliteert en tegelijk borgt in relatie tot de eindcompetenties van de opleiding.

Hoofdpijnen

In het gesprek is het vraagstuk gezamenlijk verder uitgediept en zijn een aantal aangrijpingspunten benoemd waar de opleiding mee verder kan.

Dilemma

Uitgangspunt en kracht van de opleiding is de ruimte die het curriculum studenten biedt voor het vormgeven van hun eigen studierpad en artistieke ontwikkeling. Binnen de kaders van de opleiding kiezen ze in grote mate zelf waar zij zich in specialiseren en welke onderwijsactiviteiten ze hierbij nodig hebben. Studenten leren hun vakmanschap zowel in de diepte als in de breedte beheersen. De opleiding levert zo de *T-shaped professionals* op waar het werkveld om vraagt. Zij beheersen hun ambacht, beschikken

over brede en flexibel inzetbare beroepsvaardigheden en zijn zich bewust van de muzikale context waarbinnen zij zich profileren.

De ruimte voor studenten om hun eigen ontwikkeling vorm te geven, zorgt tegelijk voor een onderwijskundige uitdaging. Want hoe borg je met deze verschillen dat studenten afstuderen op basis van de gezamenlijke eindcompetenties?

In het gesprek onderzochten we verschillende aspecten van deze uitdaging:

- Toelating en diversiteit van de studentenpopulatie;
- Begeleiding van individuele studiepaden;
- Borging van toetsing en eindniveau;
- Verwachtingen werkvelden (breed versus diep).

Toelating en diversiteit studentenpopulatie

De opleiding kent een diverse instroom. Studenten worden toegelaten op basis van selectie en kunnen binnenkomen met:

- een Nederlands bachelordiploma in muziek,
- een ander Europees of niet-Europees diploma,
- of een niveau dat aantoonbaar vergelijkbaar is met een Nederlands bachelorniveau.

Gemiddeld de helft van de studenten komt uit het buitenland en van de studenten met een Nederlandse bachelor komt een gedeelte van een andere instelling dan HKU.

Bij de selectie wordt gekeken naar de motivatie(brief) en een performance op een instrument en/of de presentatie van materiaal van een aspirant student. De opleiding wil eigenlijk twee dingen zien:

- ambachtelijk niveau; en
- aanzienlijke ruimte tot verdere ontwikkeling.

Alle studenten beheersen hun ambacht op ten minste bachelorniveau, maar daarin zitten wel verschillen. De mate waarin een student nog kan groeien en nieuwsgierig is (het lerend vermogen), is bij de toelating minstens zo belangrijk als het ambachtsniveau dat studenten laten zien.

Daarnaast is een belangrijk element of de leervraag van de aspirant student past bij de opleiding en of die leervraag de belofte van masterniveau heeft. De inhoud van de vraag waarmee ze aan de slag willen en de ontwikkeling die ze willen maken verschilt van student tot student.

De studentenpopulatie bestaat op deze manier uit studenten met uiteenlopende achtergronden, vertrekpunten, leervragen en eerdere onderwijservaringen.

Begeleiding individuele studiepaden

Eigenlijk start de begeleiding al bij de selectie. Bij de start van de opleiding wordt de leervraag en het plan van de student bij de selectie op een portfolio-achtige manier vastgelegd en uitgewerkt. Dit vormt de basis waarop de student met de opleiding start. Dit plan wordt in ieder geval elk half jaar bekeken en op basis van voortschrijdend inzicht aangepast. Daarbij wordt de student begeleid door een docent (coach of supervisor bij respectievelijk UC of M&T).

Studenten van buiten HKU moeten het eerste deel van de opleiding vaak erg wennen aan de gegeven vrijheid en hoe daar goed mee om te gaan. Daar heeft de opleiding aandacht voor.

Het resultaat van deze aanpak is een diversiteit aan studiepaden, Bij de één ligt de focus mogelijk meer op het verder verdiepen van het ambacht bij de ander meer in het gebruik van dat ambacht binnen een specifieke context.

Borging toetsing en eindniveau

Bij de borging van de toetsing en het eindniveau ging het ontwikkelgesprek onder andere over:

- de toetsvormen, de volgordelijkheid van toetsen/modules, de borging via kalibreren binnen en tussen beoordelingscommissies en verantwoording via het vastleggen van beoordelingen.
- de samenstelling van beoordelingscommissies. Waarbij rekening gehouden wordt met de kennis die nodig is om het presteren van een student binnen een specifieke context te kunnen beoordelen. Waar nodig wordt expertise van buiten betrokken.
- De rol van de examencommissie bij het stimuleren van deze zaken en de eigen kwaliteitsborging van de commissie via overleg tussen examencommissievoorzitters binnen HKU en met een commissie van een andere instelling.
- Bij M&T worden de drie onderdelen van het afstudeerprogramma integraal of in samenhang met elkaar beoordeeld. Bij UC worden ze als losse modules beoordeeld.
- De eerder genoemde diversiteit in studentenpopulatie is terug te zien bij het afstuderen.

Verwachtingen werkvelden (breed versus diep)

Verwachtingen uit werkvelden zijn langs twee lijnen te zien:

- Ambachtelijk expert;
- Lerende expert.

Deze hebben een eigen definitie van kwaliteit en zijn moeilijk beide te bereiken in eenzelfde opleidingscurriculum van twee jaar. Met name de definitie van de ambachtelijkheid heeft een lange (klassieke) traditie en verwachting van excellentie. De Master of Music van HKU legt de focus op het laatste, de lerende expert. Daarbij stelt de opleiding de definitie van kwaliteit in de klassieke traditie ter discussie. Of liever gezegd: geeft ruimte aan verschillende definities van kwaliteit.

Afgestudeerden van HKU zijn vooral lerende experts die zich bewust zijn van hun muzikale context en op verschillende wijze ambachtelijk expert. Wat de afgestudeerde precies meebrengt en bereikt tijdens de opleiding is mede afhankelijk van de leervraag van de student, het niveau waarop de student het ambacht bij de start van de master beheerst en de mate waarin die zich tijdens de master verder ontwikkelt.

De opleiding houdt vast aan de ontwikkeling van *T-shaped professionals* en voelt zich daarin gesteund onder andere door de nieuwe HKU meerjarenstrategie en het recente rapport van de Commissie Bussemaker, *ACT! naar een assertief, collectief en transformatief kunstonderwijs*. Hierin staan vijf samenhangende aanbevelingen. Waaronder de aanbeveling om de opvatting van kwaliteit en talent te verruimen, door: “de kunstenaar niet alleen als een individueel talent dat uitblinkt” te zien, maar “ook het belang van samenwerking en de betekenis van de kunstenaar en zijn of haar praktijk in relatie tot anderen in de samenleving” te erkennen.

Conclusie

Juist de ruimte in het programma en de vrijheid die studenten hebben in het vormgeven van hun studie maakt de opleiding en afgestudeerden uniek. Dit wordt zowel door studenten als werkveld herkend en gewaardeerd.

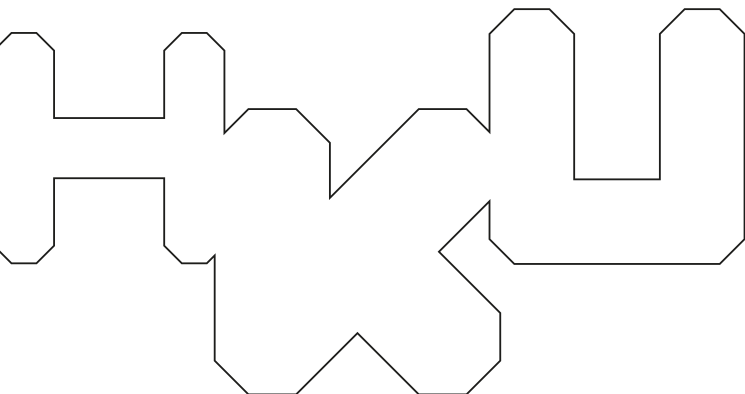
Het ontwikkelgesprek heeft de uitdaging van de opleiding verder in context geplaatst en gaf tijd om te reflecteren. We komen tot de conclusie dat er geen enkelvoudige oplossing is voor dit vraagstuk. Een wezenlijk onderdeel van de kwaliteitsborging is ‘simpelweg’ door hier continue het gesprek over te blijven voeren en voeden. Dit gesprek kan met name gevoed (blijven) worden door:

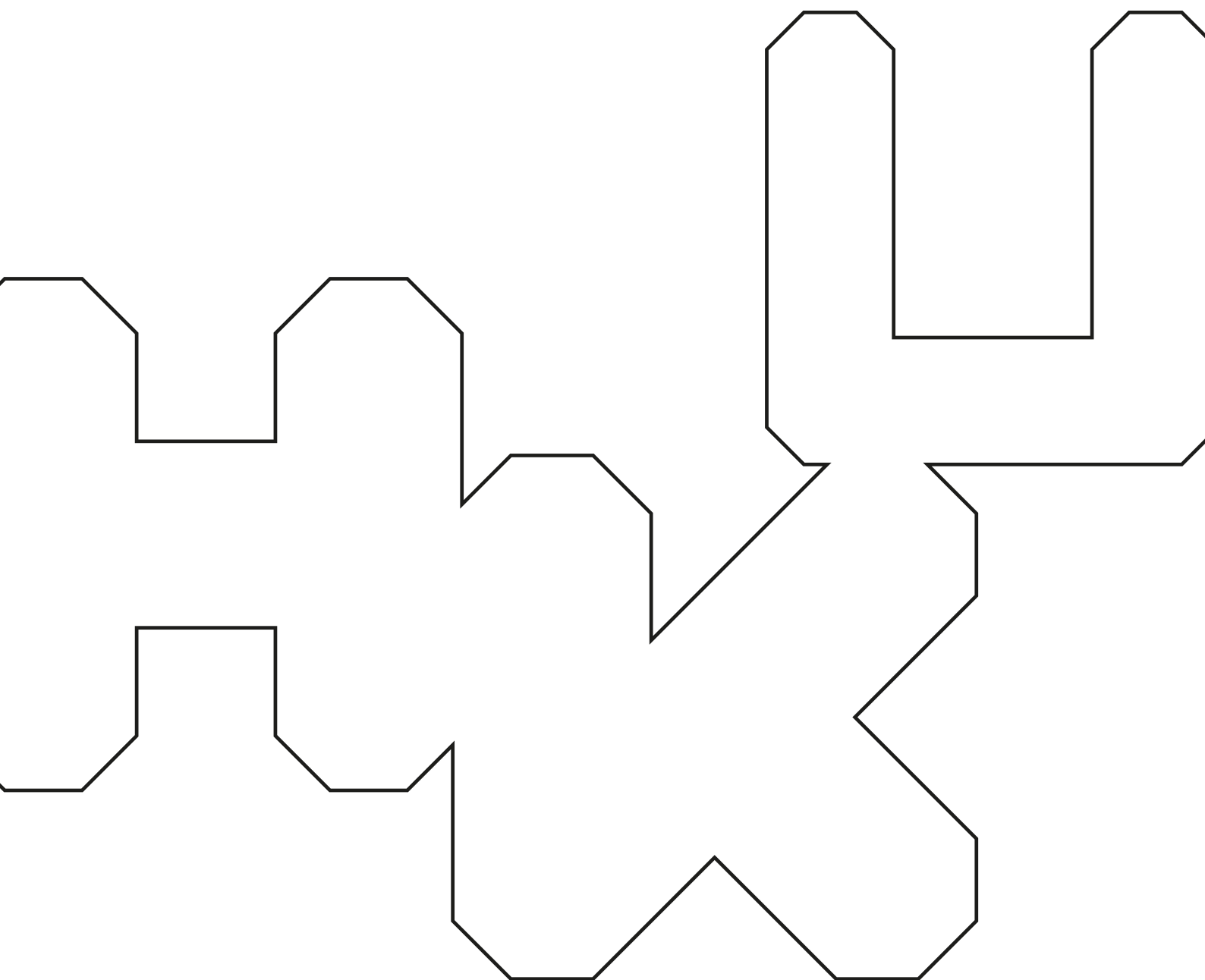
- het kalibreren van toetsing en beoordeling met examinatoren, examencommissie en tussen academies. Dit is het belangrijkste instrument om een collectief beeld over ‘dit vinden wij masterniveau’ te borgen;
- het gebruik van portfolio in context, in combinatie met een gesprek als een toetsvorm. Dit geeft ruimte aan diversiteit en borgt tegelijk dat er op basis van dezelfde criteria een oordeel gegeven wordt. Een sterke verantwoordingsstroom en eenduidige invullen van het beoordelingsformulier maakt de borging sterker. Daarnaast kan een gesprek met studenten over de beoordelingscriteria hierbij helpen;
- te onderzoeken of het bijvoorbeeld mogelijk is om interdisciplinair samenwerken af te dwingen in het curriculum, bijvoorbeeld gelijk in het eerste semester;
- te onderzoeken of we duidelijk zijn over de mogelijkheden die we bieden binnen de opleiding. Het verwachtingsmanagement over de opleiding is cruciaal voor een geslaagd traject tijdens de opleiding. Hoe kunnen we helder, concreet en doorlopend naar (aspirant) studenten en werkvelden communiceren over het profiel van de Master of Music bij HKU? Wat onderscheidt afgestudeerden van de Master of Music bij HKU van die van andere instellingen, hoe zie je dit terug in de opleiding en wat dit betekent voor de student en hoe die diens studiepad vormgeeft? Bijvoorbeeld het profiel ‘creatief maken’. Dit zorgt ervoor dat studenten (en docenten) zich bewust worden en blijven van de context waarbinnen ze studeren, in relatie tot hun hoofdvakdocent, genre of hun specifieke profiel. Dat er verschillen zijn tussen instellingen vindt het panel heel mooi. We mogen trots zijn op dat onderscheidende element en dat actief

uitdragen. Daar is mogelijk nog winst te halen en maakt ook scherper welke keuzes je als opleiding in je curriculum maakt;

- te leren van elkaar, UC en M&T en van collega opleidingen. Door bijvoorbeeld *best practices* met elkaar te delen. Het kan helpen om dilemma's met andere instellingen te bespreken en te leren van elkaars oplossingsrichtingen. Dit advies geldt ook voor de examencommissiekamers. Ook zij kunnen van elkaar en de commissies van andere opleidingen of instellingen leren.

HKU bedankt de panelleden voor het constructieve gesprek. Een accreditatietraject werkt goed. Van jezelf verantwoorden naar een gesprek over die verantwoording en het vinden van de volgende stap in het verbeteren van het onderwijs.

HKU Nieuwekade 1
Postbus 1520
3500 BM Utrecht
www.hku.nl

HKU